

چاپ دستی

مؤلف: زهرا جمشیدی سرشت

این کتاب به عنوان کتاب درسی چاپ دستی و بر اساس سر
فصل دروس رشته گرافیک تدوین گردیده است.

سر شناسه : جمشیدی سرشت ، زهرا ، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدید آورنده : چاپ دستی / مولف زهرا جمشیدی سرشت
مشخصات نشر : تهران : فارسیران، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری : ۱۲۶ ص. مصور.
شابک : ۳۵۰۰۰ ریال : ۸-۰۸-۵۸۱۴-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت: کتابنامه : ص ۱۲۶.
موضوع : چاپ دستی
موضوع : چاپ دستی -- ایران
رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ج ۲ ج ۸ ج ۸۵۲/تت
رده بندی دیویی: ۷۴۶/۶۲
شماره کتابشناسی ملی : ۲۰۳۴۱۵۹

چاپ دستی

مولف : زهرا جمشیدی سرشت

ناشر : فارسیران

طرح جلد : زهرا جمشیدی سرشت

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نویت چاپ : اول ۱۳۸۹

قیمت : ۳۵۰۰۰ ریال

مرکز پخش : میدان انقلاب ابتدای کارگر جنوبی کوچه رشتچی پلاک ۱۰

شماره تماس : ۷-۶۶۴۳۶۰۹۶

دستهایش سفید بود و روشن

انگار

از چیدن ماه آمده بود

دریغ از سالهایی که بی تو گذشت

و به تو که هرگز فراموش نمی شوی....

تقدیم به روح بلند برادرم

و استادان عشق و خلاصه خوبیها

پدر و مادر عزیزم

فهرست

صفحه	عنوان
۹	پیشگفتار.....
۱۱	تعریف چاپ.....
۱۲	چگونگی پیدایش چاپ.....
۱۶	یوهان گوتنبرگ و اختراع ماشین چاپ.....
۲۵	تاریخچه چاپ و چاپخانه در ایران.....
۲۷	انواع چاپ.....
۲۹	چاپ هنری یا چاپ دستی (چاپهای غیر کاربردی).....
۳۲	چاپ برجسته (سیلوگرافی).....
۳۵	چاپ چوب.....
۳۵	کنده کاری و شیارزنی روی چوب.....
۳۸	هنرمندان سرشناس این فن (حکاکی روی چوب) در جهان.....
۴۶	چاپ لینولئوم.....
۵۵	حکاکی روی فلزات.....
۵۵	الف - حکاکی غیر مستقیم.....
۵۷	اچینگ.....
۵۸	آکواتینت.....
۵۸	لیفت گراند.....
۵۹	سافت گراند.....
۶۱	ب - حکاکی مستقیم.....
۶۱	دارای پویت و مزوتینت.....
۶۲	مزوتینت.....
۶۳	ابزار کار حکاکی روی فلز.....
۶۶	صفحات فلزی.....
۶۶	اریب کردن صفحه.....

۶۸	پوشش های ضد اسید
۶۸	رطوبت کاغذ
۶۹	کاغذ
۶۹	روش مرکب کاری صفحه
۷۱	پاک کردن
۷۱	چاپ و دستگاه چاپ دستی
۸۲	چاپ سنگی (لیتوگرافی)
۸۳	چگونگی پیدایش چاپ سنگی در اروپا
۸۷	روش کار چاپ سنگی در ایران
۹۰	اولین چاپخانه سنگی در تهران
۹۰	اولین چاپخانه سنگی در اصفهان
۹۰	چاپخانه خصوصی چاپ سنگی در ایران
۹۱	چاپخانه چاپ سنگی درالفنون
۹۲	اولین کتاب مصور چاپ سنگی در ایران
۹۳	نخستین روزنامه ای که در ایران انتشار یافت
۱۰۰	واژه سریگرافی
۱۰۰	چاپ سیلک اسکرین
۱۰۱	تاریخچه و هنرمندان فن سریگرافی
۱۰۳	چاپ سیلک در ایران
۱۰۴	اصول و مبانی چاپ سیلک اسکرین
۱۱۰	انواع تکنیک چاپ سیلک اسکرین
۱۱۲	چاپ فتو سیلک
۱۲۳	چاپ ترفاد
۱۲۳	چاپ شیشه
۱۲۶	منابع

مقدمه ناشر

حمد و سپاس خداوند منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا قدم کوچک در جهت ارتقاء دانش عمومی و فرهنگ این مرز و بوم در زمینه چاپ کتب دانشگاهی بخصوص گرافیک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم مؤثر و مفید واقع شویم. گستردگی علوم و توسعه روزافزون آن شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان باشیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف علمی از جمله کتب گرافیک بیش از پیش روشن می کند. در این راستا انتشارات فارسیران با همکاری جمعی از اساتید معزز، مؤلفان گرانقدر و مترجمان و پژوهشگران تلاشگر و نیز پرسنل دلسوز و ورزیده در زمینه امر آموزش و نشر درصدد هستند تا با تلاش های دائمی خود برای رفع کمبود نیازهای موجود منابعی پر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار متقاضیان و علاقه مندان قرار دهند.

در خاتمه از خوانندگان عزیز و دانشجویان و دانش پژوهان گرانقدر خواهشمندیم ما را در ارائه پیشنهادها و انتقادهای خود در بهبود کیفی و کمی، یاری نمایند تا بتوانیم در آینده کتابها با کیفیت بهتر تقدیم حضورتان کنیم.

حسن مرادی

مدیر مرکز آموزش علمی - کاربردی واحد ۱۱ تهران

مقدمه (پیشگفتار)

هنر گرافیک از دیرباز با مقوله چاپ توأم بوده است. این دو مقوله به شکل جدا نیافتنی به یکدیگر پیوند خورده اند بطوریکه هر یک مکمل دیگری محسوب می گردد و در صورت جدایی خلاء بزرگی را برای آن دیگری ایجاد می کند. چاپ دستی و تکنیکهای هنری آن در طول سالهای متمادی برای هنرمندان جاذبه های ویژه ای داشته است به همین دلیل سالیهاست که فکرو وقت هنرمندان را به خود مشغول کرده است. با مقایسه تکنیکهای چاپ دستی با چاپهای ماشینی به این نتیجه میرسیم که با دردست داشتن وسایل ساده و با توجه به قابلیتهای چاپهای دستی می توان در کوتاهترین زمان و کمترین هزینه آثاری را پدید بیاوریم که در کنار با ارزش بودن تمامی آنها اثری اورژینال بوده و یک هنرمند از یک اثر تعداد زیادی را تهیه کند و در تمام مراحل چاپ حضور او به صورت روشن در لحظه به لحظه تهیه اثر وجود داشته باشد. مسئله مهمتر که مرا به تهیه این مجموعه تشویق نمود این است که ماشینهای گرانقیمت و در زمان طولانی آثاری را به وجود می آورند و به وسیله دستگاههای ساده چاپ دست قابل انجام شدن میباشد در بعضی موارد امکان چاپ روی اجسام متفاوت از هرنوع ماده و متریا ل مختص چاپ دستی می باشد. در کنار تمام این موضوعات اشتغال در کارگاههای کوچک که با شرایط سرزمین و مردم ما مناسب است، بنیان جمع آوری و تهیه این مجموعه درباره چاپهای دستی میباشد. باشد که مورد توجه هنرمندان و دانشجویان عزیز قرار گیرد. در ضمن این مجموعه بدون کمک و همیاری ریاست محترم دانشگاه جامع علمی کاربردی (واحد ۱۱) جناب آقای مرادی به ثمر

نمی رسید ، جا دارد که از ایشان بخاطر زحماتشان تشکر نمایم و آرزوی موفقیت روزافزون را برای ایشان دارم و همچنین از سرکار خانم آرزو یک زاده که ویراستاری این کتاب را به عهده گرفته و وقت گرانبهایشان را صرف نمودند و تشکر فراوان می نمایم.

زهره جمشیدی ۱۳۸۷